

TORONTAI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

Politikai gyűlések mindenfelé.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 7.

Politikai körökben mára várták, hogy eldőljön a szkupstina összehívásának kérdése, ez a nap is azonban anélkül mulott el, hogy az ügy elintézését nyert volna. A határozat elhalasztásának oka állítólag az, hogy a király háromnapos vadászatra ment Beljere s a kormány a király megkérdése nélkül nem kíván a kérdésben dönteni.

Beogradban jelenleg kevés képviselő tartózkodik, legtöbbjük vidéken van s pártgyűléseken vesz részt, hogy megerősítse a párt sáncait. A Pribicevity-párt tegnap Noviszádon tartott látogatott gyűlést, amelyen helyeselték Pribicevity Szvetozár politikáját s határozatukban a pártvezér mellett foglaltak állást. — Használóképpen tegnap volt a nagygyűlése Noviszádon a radikális-pártnak is, amelyen Kobaszica és Popovity képviselők beszéltek és ismertették a mai politikai helyzetet. A radikális gyűlés oly határozattal ért véget, hogy a párt tagjai a legnagyobb mértékben helyeslik a jelenlegi vezető politikáját és biztosították őket további bizalmukról és támogatásukról.

A Davidovity-csoport szintén értekezletet hívott össze, mégpedig Beogradba, amelyen négy Radics-párti képviselő is résztvett. Radics Pavel, a horvát parasztpárt képviselője, a horvát nép nevében kérte Davidovity hivat, hogy minden igyekecsükkel folytassák a horvátokkal való megegyezés érdekében megkezdett munkásságukat.

A bajor országgyűlési választások.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, április 7.

Bajorországban tegnap folytak le az országgyűlési választások. Együttal azt a népszavazást is megtartották, a bajor néppárt indítványáról, hogy Bajorország külön elnököt válasszon és áttérjen a két kamarás rendszerre. A szavazatok tizenöt százaléka a javaslat mellett, nyolcvanöt százaléka ellene volt.

Az országgyűlési választások Münchenben jelentősen megerősítették a két szélsőséges pártot, a néppártot és a kommunistákat. A választások nyugodtan folytak le nagyszámú szavazókkal. A vidéken az eredmények eltérnek a müncheniektől. A bányavidéken és Felsőbajorországban a szocialisták és a kommunisták, a falvakban pedig a bajor néppárt kapta a szavazatok többségét.

Az olasz választásokon Mussolini pártja győzött.

Roma, ápr. 7.

A választások tegnap Rómában és a vidéken mindenütt nyugodtan folytak le. A választásokon a szavazók hatvan százaléka vett részt, ami óriási eredmény, mert 1919-ben csak huszonegy százalék szavazott.

Mussolinit Milanóban megválasztották. A milánói választási eredmények kihirdetése éjjeltájban kezdődött. A fascisták lajstroma jelentékeny győzelmet aratott. Urána következnek sz egyesült szocial-

demokraták, azután a katolikus néppártiak. A maximalisták és kommunisták nagyon csekély eredményt értek el. A szocialista pártok közül a jobboldaliak állnak az előtérben. A fascisták győzelme az egész országban nem vitás.

Egy római szikrajelentés szerint a fascista párt nagy győzelme megállapítható. A katolikusok, szocialisták és kommunisták a szavazatoknak alig husz százalékát kapták.

A becskerei demokrata-párt a Pribicevity-frakcióhoz csatlakozott.

A Davidovity-pártiak tüntetőleg kivonultak szavazás előtt.

Beckserek, ápr. 8.

A demokrata-párt központi és városnegyedbeli bizottságai vasárnap délután három órakor ülést tartottak Beckserekben a demokrata-klub helyiségében. A főkérdés, amely eldöntésre várt, az volt, hogy kimondják az állásfoglalást a mai politikai helyzetben.

A Pribicevity-frakció részéről Dosehen Vojiszláv dr. szólalt fel először, aki ismertette nézeteit és az itteni demokrata szervezetnek a Pribicevity-párthoz való csatlakozását javasolta. Setyerov Vlada dr., a Davidovity-csoport első szónoka közel egy óras beszédében Pribicevity taktikájának helytelenségét hangoztatta és kijelentette, hogy nézete szerint — mivel a Davidovity csoport és Pribicevity-párt között csupán taktikai szempontoknál van véleményeltérés — helytelen a szakadást előmozdítani. Megoldásként azt javasolja, hogy ezt a kérdést hagyják függőben mindaddig, amíg a politikai viszonyokban változás nem áll be, amivel egyuttal megövik a pártegységet is. A vita során felelősként még Sztanojevity Milos, Jaksity Zsarko dr., Grujity Novak,

akik Pribicevity mellett szólaltak fel, majd a Davidovityék részéről Sztanojevity Vlada dr. és Sztanojevity Mata beszélt. Szavazás előtt két javaslat került előtérbe. Jaksity Zsarko dr. indítványa a Pribicevity-párthoz való csatlakozás kimondásáról és Setyerov előterjesztése, hogy a kérdés elintézését hagyják függőben. A szavazás megkezdése előtt a Davidovity-pártiak tüntetőleg kivonultak a teremből s csak néhányan maradtak benn. A kihirdetett eredmény szerint 34-en szavaztak a Pribicevity-párthoz való csatlakozás mellett és hárman a javaslat ellen.

Setyerov Vlada dr., a Davidovity-csoport egyik vezetője, a határozathozattal kapcsolatban egy nyilatkozott munkatársunk előtt, hogy a kettészakadás csak formális jellegű. Elmondotta, hogy az este földművelők jártak nála és egy rezolúciót adtak át, melyben bejelentik, hogy nem akarják a radikális-pártot támogatni s bevárják valamelyik Davidovity-párti képviselő megérkezését, hogy az felvilágosítást adjon az okokról, amelyek a különválást előidézték.

SHS kivándorlók bolgár utlevelekkel.

Beograd, ápr. 7.

A beogradi hatóságok az utóbbi időben arra a meglepő megfigyelésre jutottak, hogy a kivándorló polgáraink nagy része bolgár utlevéllel, szabályszerű bolgár vízummal hagyja el az országot. Ez az eljárás, amely valószínűleg az amerikai bevándorlási kontingens kijátszására készült, arra indította a hatóságot, hogy szigorú vizsgálatot indítson és a bolgár kormányt erről az eljárásáról értesítse az amerikai kormányt. A hamis utleveleket Beogradban és Zagrebban állították ki.

Nyomdászsztrájk miatt nem jelennek meg a budapesti lapok.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, ápr. 7.

„Az Est”-nél a szedők ma délben a munkát hirtelen beszüntették. A hírlapszindikátusi és a nyomdafőnökök szerződése szerint, ha egyik lapnál elszigetelt sztrájk van, úgy a többi lap sem jelenik meg és a szedőket kizárja. Az esti lapok ilyenformán már nem is jelentek meg és valószínű, hogy a reggeli lapok sem fognak megjelenni.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, április 7.

Rákosi Jenő a „Budapesti Hírlap” hétfői vezércikkében élesen elítéli azokat, akik a szanalási javaslatokkal szemben obstrukciót emlegetnek. Komolytalanoknak minősíti az akadémikuskodókat és hansulyozza, hogy a szanalási akciótól függ a nemzet léte. A kormányt szerinte ebben az esetben mindenkinek támogatni kell.

Budapest, április 7.

Ottó Kahn amerikai bankár Budapestre érkezett, ahol tanácskozott itteni pénzügyi szaktekinetelyekkel a magyar kölcsönnek Amerikában leendő elhelyezéséről. Erre a célra Kahn már össze is hozott egy érdekeltséget.

William Goode, aki eddig Budapestben tárgyal, legközelebb Londonban tárgyal angol és amerikai bankárokkal, hogy ott elhelyezhesse a magyar kölcsönt.

Budapest, április 7.

A kormány egyik tagja újságíróknak kijelentette, hogy számítanak arra, hogy a szanalási javaslat minden obstrukciótól mentesen fog lefolyni, és hogy a tárgyalás nagypéntekig befejeződik.

Korányi vasárnap értekezett a bankvezérekkel több a kereskedelmet, pénzügyet, az ipart és a tőzsdét érdeklő kérdésekről. A tőzsdét illetően azt mondta, hogy nem osztja a divatos jelszót, hogy a tőzsdei szilárdulás rontja a korona árfolyamát.

Budapest, április 7.

A nemzetgyűlésen a szanalási javaslatokhoz Heinrich szólott hozzá, aki hangoztatta, hogy a törvényjavaslatokat a legrövidebb idő alatt meg kell szavazni. Ismertette a mostanáig fejlődő gazdasági helyzetet. Minden szerencsétlenségnek, drágaságnak szerinte a korona leromlása volt az oka. Az államháztartásnak elegendhetetlen feltétel, a valuta stabilizációja. Ennek természetesen előfeltétele, hogy az államháztartás kiadási tetelei hatalmasan leszállítsanak. A második valutarontó körülmény, hogy az ország nem tudott eddig produktív munkához hozzáfogni, mert a jövőtől fenyegető rémként lebegett fölötté.

Beogradot árviz fenyegeti. Mindenfelől érkeznek hírek, hogy a Duna, Tisza és Száva árvizzel fenyegeti a folyamok mentén fekvő községeket. A Duna és Száva magas vízállása folytán komoly veszély fenyegeti Beogradot, amelynek mélyebben fekvő részei már víz alatt vannak. A hatóságok megtették minden előkészületet, hogy az esetleges vész ne érje készületlenül a veszélyeztetett részek lakosságát.

Németország bebizonyította jóindulatát.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, ápr. 7.

A német néppárt Kielben gyűlést tartott Strezemann részvételével. A külügyminiszter hangoztatta, hogy a jóváérelti kérdés csak akkor oldható meg, ha a Ruhrnál békemunka uralkodik. Németország bebizonyította megegyezési akaratát, de ha törekvései ez irányban meghusulnak, úgy a felelősség teljesen a franciákat terheli. Majd alaptalannak mondotta a franciák a ma állítását, hogy a német kormány befolyásolta volna a bíróságot a Hitler-pörben. A kormány mindenkor szembeszáll mindenféle puccskísérlettel.

Összedőléssel fenyegetnek a bégamenti házak.

A Doszitejov-hídtól az Erdő-sorig megszűnt a partmenti közlekedés.

A környéken nagy területek állanak víz alatt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, ápr. 8.

A Duna és a Tisza vizállásának a legutóbbi napokig tartó állandó emelkedése folytán rohamosan megnőtték a két folyó vizéből táplálkozó mellékfolyók is. A Béga a múlt hét elején s a hét folyamán jelentős víztömeget kapott, melynek következtében mind-nfelé rendkívüli mértékben megdagadt. Az újabb jelentések arról számolnak be, hogy Budapesten apadás állott be, a kedvező jelenségnek nyomait Beckereken és a környéken azonban eddig-éle nem észlelték.

Beckereken szinte rohamos gyorsasággal emelkedett a víz felszíne. Az emelkedés szombatig egyfolytában tartott s csak vasárnapról kezdve maradt változatlan a magasság, a esőkkenésnek azonban egyelőre a legcsakélyebb jelei sem mutatkoznak.

A város területén, különösen a Doszitejov (Erzsébet) hídtól a kincstári erdőig terjedő részen pusztított az ár, ahol áttelepte az alacsony töltéseket, előntötte mindkét oldalon a gyalogjárót, úgy hogy a Béga mindkét partján megszűnt a közlekedés. Különösen a „Merkur” vállalat rak-tárainál öntött ki messzire a folyó, ahol a környéken a víz behatolt az épületek belső helyiségeibe is. Igen sok helyen az utcakorkolatig merész-kedett a megdagadt folyó, sőt a Toplicsina (Hertelendy) utcában jó néhány méternyire betolakodott a mélyen fekvő kocsutúra is.

A legtöbbet a part közvetlen szélén álló házak szenvedtek, melyeknek falát a Béga vize morsa. Különösen a kincstári erdő közelében az Erdő soron volt intenzív az aradás, ahol is egy épület összeomlott s több lakóházat összedőléssel fenyeget Amennyiben a víz felszíne nem esik s a Béga nem ter vissza a medrébe, rövidesen több lakóház kiürítése válik szükségessé.

Hasonló a helyzet a környéken is, ahol — különösen a Béga jobb-oldalán — nem tudtak ellentámasztani a gyengébb töltések s nem bírták medrébe szorítani a megnőtt vizet. A beckerek — kleki szakaszon nagy kiterjedésű partmenti földterület áll víz alatt. Valamivel kedvezőbb képet mutat a felsőbb szakasz, itt is azonban nagy területeket öntött el.

A Duna és a Tisza apadása előre-láthatólag a Bégára is kedvező hatással lesz s a víz alatt álló területek felszabadulnak a víz alól.

Uj vezetőséget választott a bányászati kamara.

Az új kamarai tagok első plenáris ülése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, április 8

A bányászati kereskedelmi és ipar-kamara vasárnap délelőtt tartotta a Lloydban első plenáris ülést, melynek tárgysorozatán rendkívül fontos ügyek, többek között az új vezetőség választása szerepelt. Délelőtt 9 órakor Tyuresin V. Nikola pan-csevói kereskedő, kamarai tag el-nöklötte alatt előértekezlet volt, amelyen a jelenvoltak megegyeztek a jelöléseket.

Tíz órára jelezték a teljes ülés kezdetét, amikor is pontosan a jel-zett időben nyitották meg az ülést. Korelnökökül egyhangulag Tyuresin V. Nikolát választották meg, aki elfog-lalva az elnöki széket, megnyitott-nak nyilvánította az ülést és kerte a tagokat, hogy felkiáltással válas-zzák meg az új vezetőséget. Egyben az értekezleten történt megállapodás alapján elnöknek Jankovity Kosztát, a gyárosok és kereskedők egyesüle-tének elnökét javasolta. Együttal javaslatot olvasott fel a többi tiszt-ségek betöltésére vonatkozólag is.

Az ülés aklamációval egyhangulag a következőképpen alakította meg az új vezetőséget: Elnök Jankovity Koszta lett. Alelnökök Gyárfás Ödön gyárigazgató és Berberszki Nikola iparos. Igazgatósági tagok: Cvetkov Radivoj bankigazgató, Mihajlovity Dusán kereskedő, Tyuresin Radovan és Bogdán Márkó kereskedők (Velika-kikindáról). A pénzügyi bizottság tagjai: Cvetkov Radivoj, Tolveth Oszkár bankigazgató, Terzin Zs. Zsivkó kereskedő, Schäffer Száva iparos (Belaerkváról). Export-import bizottsági tagok: Mihajlovity Dusán, Deutsch Samu kereskedő, Tyuresin V. Nikola kereskedő (Pancevórol), Georgievity M. Joca gyáros (Vrsacról). Végül a nagy- és kisipari bi-zottságba Kosztity Péter gyarost, Elek Viktor gyárigazgatót, Tyuresin Radovan iparost és Petrovity Alek-szander kikindai iparost választották be.

Jankovity Koszta elnök ezután

megköszönte a tagoknak iránta meg-nyilvánult bizalmát s biztosította a jelenvoltakat, hogy mindenképen azon lesz, hogy bizalmukat műkö-désével kiérdemelje. Rövid, de tömör vonásokban ismertette nagyszabású programját, amely arra enged kö-vetkeztetni, hogy a fellendült kamara a jövőben is a haladás útján marad és a legteljesebb intenzivitással dol-gozik a kereskedelem és az ipar érdekében s azt összhangzásba hozza az állam érdekeivel. Beszédének el-hangzása után, amelyet az ülés rész-vevői nagy éljenzéssel fogadtak, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Cvetkov Ráda eddigi elnöknek, aki több mint két éven át nagy ügy-buzgalommal és lelkiismeretességgel irányította a kamara ügyeit s önzet-len működésével a tagok nagyra-becsülését érdemelte ki. A jegyző-könyvben egyttal sajnálkozásuknak adnak kifejezést, hogy Cvetkov más-nemű nagy elfoglaltsága miatt nem vállalhatja többé az elnöki tisztet.

Sztanojlovity Sándor kamarai tit-kár ezután felolvasta a múlt évi kamarai zárszámadásokat, a kamarai tisztviselők nyugdíjalapjának zár-számadását, a Jovanovity Gyóka-alap zárszámadását és a kamara múlt évi működéséről szóló jelentést. Ugy a zárszámadásokat, mint a jelentést az ülés egyhangulag változtatás nél-kül elfogadta.

A Szokopljében tartandó kamarai kongresszusra valamint az ezzel kapcsolatos kumanovói és szalonikii utra az ülés Jankovity Koszta el-nököt és Sztanojlovity Sándor tit-kárt küldötte ki. A városok kongresszusára vonatkozólag, melyet Pancevóra hívtak össze, elhatároz-ták, hogy azon, a kamarai elnökkel az élén, csaknem valamennyi tag résztvegyen, egyttal megbízták Ge-orgievity Joca vrsaci gyáros, kama-rai tagot, hogy a kongresszuson is-mertesse a bányászati általános gazda-sági helyzetet.

HIREK

— április 8

Az Ady társaság matinéja vasárnap 11 órakor lesz a Kaszinóban. Dr. Farkas Geiza, az Ady társaság elnöke fog egy nagyon érdekes témáról, az élők és holtak közötti kapcsolatról beszélni. Műsoron lesz még egy vonós négyes eszavalt is.

Elmaradt a radikális-párt nagygyűlése. A radikális pártnak hétfő délelőtti hirdetett beckereki nagygyűlése elmaradt. A pártgyűlés el-halasztásának oka az, hogy a Beográdból meghívott szónokok más-nemű elfoglaltságuk miatt nem tudták a felkérésnek eleget tenni.

A pénzügyi bizottság kitüntetése. Beográdból jelentik, hogy a király a pénzügyi bizottság összes tagjait kitüntette. A kitüntetés azon alka-lomból készült, hogy a bizottság önfeláldozó munkával sietett a költ-ségvetést tető alá hozni.

Nagy földomlás Olaszországban. Róma és Nápoly között nagy föld-omlás volt, amely miatt a vasuti forgalom teljesen megakadt. A for-galmat átszállítással tartják fenn.

Csaló szövetkezeti igazgató. Bu-dapestről jelentik, hogy Neumann László, a rokkant szövetkezet igaz-gatóját már régebben följelentették, akiknek olcsó fát, szemet, élelmi-szereket ígért. A pénzt beszedte, de semmit sem szállított ezért. A rend-őrség ezért letartóztatta, de óvadék ellenében szabadlábra helyezte. — Szombaton tárgyalást tartottak ebben az ügyben és az újabb felmerülő terhelő adatok alapján újra letar-tóztatták Neumannt.

A zsidó ifjusági kulturegyesület rendezésében. Kaufer Leó hegedü-művész Rubin Böske zongorakisére-te mellett, folyó hó 10-én este 9 órai kezdettel a Chewra-ház termében hangversenyt ad. Jegyek Mangold-nál kaphatók.

A Velikibeckereki „Lyra”-dalegy-let április hó 20-án (Husvétvasár-napján) a Kaszinóban kabaréval és táncal egybekötött husvétü dales-télyt rendez. Karmester: Láng Imre. Kezdeté este fél 9 órakor Belépő-díj 15 dinár.

Koszorumegváltás. Szöllőssy Jó zsef elhunyt alkalmából a Krem-ser-család 100 dinárt adományozott koszorumegváltásként az Orient utján a róm. kath. árvaháznak.

* Kaufer Leó hegedüestje folyó hó 10-én este 9-kor a Chewra-házban.

A newyorki sakkverseny. A tizen-egyedik forduló eredményei: Alje-chin eldöntetlenül mérkőzött Maró-czyval, Capablanca megverte az eddig veretlen dr. Laskert, Bogoljubov leverte Lasker Edét, Tartakover Marsallt.

* **A „Slavija” sportegylet** öt éves fennállásának megünneplése alkal-mából folyó évi április hó 20-án, husvétvasárnapján a „Club”-kávé-ház összes termében táncal egybe-kötött nagyszabású emlékünnepélyt rendez. Az agilis rendezőbizottság már az összes előkészületeket meg-tette az ünnepély sikere érdekében és a jelek után ítélve, a szezon egyik legsikerültebb mulatságának ígérkezik. A meghívók már széjjel lettek küldve. Ha valaki tevédséből nem kapott volna meghívót és arra reflektál, úgy forduljon a rendező-bizottsághoz (Club-kávéház). 654

* **Dr. Dukesz fogorvos** rendelőjét a Zadružna Banka épületébe (a posta mellett) helyezte át. 653

Herczeg Ferenc képez irodalmi hetilapja, az Uj Idők negyedévi első számában megkezdte Surányi Miklós új érdekes regényének „Az ő fia”-nak közzését. Tovább folytatódik ebben a negyedben is A. M. Wil-liamson érdekes regénye, „Az orosz-lán egérkéje”. Közli a lap ezenkívül Herczeg Ferenc szép elbeszélését, Tabori Kornél cikkét, Szentgyörgyi Ferenc párisi levelét, Sas Ede tré-fáját, Zilahy Lajos nagyszerű darab-jának, a „Süt a nap”-nak egy vívám, kedves jelenetét, számos művészi és időszerű képet és a lap rend-kívül népszerű rovatait, a szerkesz-tői üzeneteket és a szépségápolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 60.000 K. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Buda-pest VI, Andrassy-ut 16. Aki januártól előfizetnek az Uj Időkre, díjtalanul kapják Csók István „Ta-vasz” című gyönyörű szép színes reprodukcióját.

* **Atutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Buda-pest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, to-vábbá exportörök részére valuta-biztosításokat legjutányosabban esz-közöl a Nagybeckereki Takarékpénztár, Veliki Beckerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

* **Vas- és fémöntvényeket** Krausz-nál, Veliki Beckerek. — Telefon-szám 329.

* **Mielőtt vásárol jégsekreányt,** vendéglőt, szállodai berendezést, sörkimérő-apparátust, kérjen ár-jegyzéket Goldner testvérek jég-sekreánygyárától, Subotica, Telefon 134.

Takovska (Garai) utca 23 sz.
ház nagy kerttel,
azonnal eladó. — Vétel esetén bekö-l-tözhető Bővebbet ugyanott. 657

652 Két jőházból való fiu
tanoncnak
fizetéssel azonnal felvétetik
Kornel Sočan
divatruházában, fő-utca. — Ugyanott egy jókarban levő gyermekkosci eladó.

Román rágalmak Zsombolya kiűritéséről

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 8.

Az SHS határmegállapító-bizottság ma utazott ki Módosra, hogy átvegye a nagyközséget a román kormány megbízottaitól. A bizottság tagjai nagyrészt a régi maradtak, csak a közigazgatási hatóságok képviselőit változtatták, amennyiben az átvételnél a vármegye megbízásából Nikolity Dusán tb. vármegyei főjegyző vesz részt.

Módos átvételével egyidejűleg hazát eséről Zsombolya község is. A virágzó nagyközség átadása ma délután kezdődött és esütörtök déli 12 óráig bezárólag tart.

Zsombolya átadásával kapcsolatban több romániai lap, többek között a Temesváron megjelenő „Schwäbische Volkspreste” azt írja, hogy az SHS hatóságok vandál pusztítást vittek véghez a községben s minden magukkal vihető elcipeltek. A lap egyebek között azt is közli, hogy az SHS kormány megbízottainak rendelkezésére felszedték a keskenyvágányú vonat sínjeit. Végül szemére veti az SHS határmegállapító bizottságnak, hogy a legelőbb udvariassági rendszabálynak sem tett a tárgyalások folyamán eleget és több ízben félrevezette a román delegációt.

A különféle közleményekkel kapcsolatban munkatársunk kérdést intézett a bizottság egyik tagjához, aki kijelentette, hogy az ellenséges forrásból eredő cikkek állítása tendenciózus s minden komoly alapot nélkülöznek. Minden olyan híradás, — mondotta — amely a lakosság kifosztásáról szól csak az SHS állam tekintélyének aláásását előzza s nem egyéb alávaló valótlanágnál.

Sport

Magyarország — Olaszország 7:1 (2:0). 45.000 néző előtt folyt le a mérkőzés. Nagy szenzáció a magyar csapat ily nagy gólarányú győzelme. Az I. félidőben általában a magyarok vannak fölényben. Az olaszok főleg a szélsők révén támadnak, de a kitűnő magyar védelem minden veszélyt elhárít. A 17. ik percben Braun lövi a magyarok vezető gólját. Ezután az olaszok több gólhelyzetet teremtenek, amit nem tudnak kihasználni. A 42. ik percben Eisenhoffert a 16-os vonalon belül szándékosan fellökik és a magyarok javára a megítélt 11. est Braun védhetetlenül belövi.

A II. ik félidőben a magyarok döntő fölénybe kerülnek s az 5. ik percben Eisenhoffert gólt rug (3:0). Ezután következik a nap szenzációja, Molnarnak a 13., 14. és 24. ik percben három egymásután lövött gólja (6:0). A 26. ik percben Opatu rugja a hetedik gólt. Az olaszok egyetlen góljukat a 34. ik percben érik el 11. es büntetőrugásból. Ezután a mérkőzés végéig a magyarok fölénybe kerülnek.

Budapest B. válogatott — Vidék válogatott (2:0). Obiljity — Slavija 4:3 (1:3).

A külvilágtól izolált Párdány.

Egyetlen országot köti össze a környékkel. — Vasutközlekedése nincsen. — Módosnak közvetlen összeköttetése lesz Beeskerekkel. — Negyvenöt kilométeres vasutvonal, öt tagozatban.

Beeskerek, ápr. 8.

A „Torontál” tegnapi számában kimerítő bő tudósításban számolt be Párdány kiűritéséről. A riportban, amelyben a helyszínen járt munkatársunk, a legapróbb részletekig terjedt ki, azt is közöltük, hogy felszedték a párdány—foeni (fényi) vonal sínparjait és talpfáit. Ezzel a ténnyel kikapcsolódik Párdány község a vasutvonalból, s hogy egykor vasuti összeköttetése volt, arra máresak az állomásépület és a magas vasuti töltés fogja emlékeztetni.

Az új határok folytán Párdány község csaknem teljesen izolálódik, mert bekerült egy meglehetősen keskeny sávba, melyből mindössze egy országot vezet az ország belseje felé, a többi pedig düllőt, amelynek használata télvíz idején lehetetlen. Az egyetlen valamire való útja egy direktvonal, amely Katarinovácra vezet. Katarinováctól vagy országon, vagy pedig a keskenyvágányú vonal igénybevételével jöhetnek tovább Beeskerekre, míg Módossal csupán egy düllőn fogja összekötni. Valamivel jobb útja van Hebej felé, ahonnan tavasztól őszig — a hajóközlekedés ideje alatt — hajón utazhatnak Beeskerekre.

Vonatja semmilyen irányban sem lesz. A Párdány és Módos közé eső Foeni (Fény) község ugyanis román kézben marad s így Módossal sem tarthat fenn vonatösszeköttetést. Ami Módos községet illeti a közlekedés szempontjából szerencsésebb helyzetbe kerül, amennyiben Szécsányon keresztül közvetlen összeköttetése lesz Beeskerekkel és állással Vrsac—Belaerka felé. Módos és Zsombolya között megszünt a vonatközlekedés s így Módos elesik a szeged—gyergyamos—temesvári fővonalról, egyszóval nem lesz közvetlen összeköttetése Romániával.

A Zsombolya—Módos közötti vasutvonal a következőképpen tagozódik szét. Zsombolya környékén négy kilométeres vonal az SHS állam birtokába kerül, utána egy harmincöt kilométeres rész a román impérium alá jut, majd három egész és egy tized kilométer az SHS államé, utána öt kilométeres szakaszt Románia kap, míg végül a Módos környékén levő négy kilométeres sávközi töltés ismét az SHS államé. Az ötvenegy egész és egy tized kilométer hosszú vonal tehát nem kevesebb mint ötször lépi át a határt.

Iparunk és kereskedelmünk válsága.

Iparunk és kereskedelmünk a leg súlyosabb válság hónapjait éli. A tagnálás úgy az ipari termelés, mint a kereskedelmi élet terén általános, mondhatnám általánosan katasztrofális. Az üzemredukciók napirenden vannak, a munkanélküliek száma állandóan növekszik s ezzel kapcsolatban a kereskedelemben is teljes az üzletlenség. Mindenhol csak panasz hallatszik az elviselhetetlen adók, a pénzhiany és az immár türelmetlen uszarakamatok miatt s mégis sehol semmi nyoma az ily időkben kétszeresen fontos cselekvésnek. Hiába állanak az iparnak és kereskedelemben rendelkezésére a maga hivatalos szervei, hiába vannak az egyes érdekesportoknak még külön szervezeteik, a tagok megmagyarázhatatlan indolenciája lehetetlenné teszi azoknak a saját érdekeik védelmére annyira fontos és szükséges működését. Igaz, hogy a gazdasági depresszió kiterjed egész országunk egész Középeurópára, de még minálunk a politikai kérdések mellett a gazdasági egész alárendelt szerepet látszanak betölteni, melyekkel még a legközvetlenebbül érdekelték sem tartják érdemesnek foglalkozni, addig másutt éppen ezen kérdések állnak a közérdeklődés homlokterében. Hiszen a gazdasági élet szabályos és zavartalan léte-tése táplálja az államháztartást éltető forrásokat s annak legfontosabb tényezői, az ipari és kereskedelmi érdekeltségek, szervezeteik révén állandóan napirenden tartják jogos panaszait és méltányos kivánságait, melyek honorálása elől nem is térhet ki egy, az államkincstár érdekeit szem előtt tartó kormányzat.

A szomszédos Ausztriát hozom fel példaként, hol is az állandóan

növekvő adókkal való túlterheléssel sikerült az ipar és kereskedelem oly szépen megindult konjunkturáját megállítani, sőt visszafejleszteni. Hogy ezen adóztatás mily mérvet öltött, idézem a „N. Fr. Pr.” ezévi márc. 23. iki számából a következőket:

„A közterhek legnehezebbje és legnyomasztóbbja a részvénytársaságok, a gazdasági termelési mód ezen legmodernebb és nélkülözhetetlenebb alakulatainak adója. Ez a föld kerekégén nálunk a legmagasabb; átlagban a tiszta jövedelem felét veszi el a kincstár, amihez még a többi termelési leadások jönnek, úgy hogy a társulati vagyon tulajdonosainak a nyereségből ugyszólván mi sem marad* (A cikkirő természetesen még álmában sem tudja elképzelni, hogy közvetlen szomszédságában van egy ország, melynek egy részében ezen adó a jövedelemnek 100%-ánál kezdődik, de kitéheti annak 500%-át is!

Az osztrák gyáriparosok szövetségének tiltakozása meggyőző szavakkal ecseteli ezen esztelen adópolitika tulkapásait, mely csak a legutolsó garas kisajtolására van irányítva, s melynek minden leleményessége kimerül a naponként való adónemek kitalálásában, anélkül, hogy számolna a gazdasági tényezők teherbíráásával s anélkül, hogy maga a kincstár elől járna a gazdasági élet megújítását előmozdító kezdeményezéssel.

A gazdasági érdekeltségek érélyes állásfoglalásának azonban máris meg volt az eredménye, amennyiben Kienböck pénzügyminiszter, az osztrák képviselőház március 27. iki ülésén kijelentette, hogy a kormány az ipar érdekében tárgyalásokat folytatott a bankokkal a bankfölté-

telek enyhítésére, mivel szemben leszállítja a tőzsdeadót, sőt csökkenti a részvénytársaságok kereseti adóját is, mely csökkenés illetékes körök véleménye szerint ca. 15%-ot fog kitenni. Az ipar és kereskedelem jelenlegi pangásának megszüntetése céljából úgy az állam, mint Wien városa ez évi költségvetésükbe igen jelentős összegeket állítottak be beruházások eszközésére, mert belátták, hogy csakis ez az egyetlen mód, mely ismét pezsgésbe hozhatja a gazdasági élet vérkeringését.

Vajjon minek kell még bekövetkeznie, hogy a mi gyáriparosaink és kereskedőink egyszer szinte megmozduljanak és nemcsak saját érdekükben, hanem a köz érdekében is felhasználják azt az erőt és hatalmat, mely egyesülésük révén rendelkezésükre áll s mikor fogják végre szuton sérelmeiket és követeléseiket kellő nyomattal a kereskedelmi és pénzügyminiszter uraknak tudomására adni? Pedig mennyi jogos követelése lehetne iparunk és kereskedelmünknek, melyek teljesítése egyuttal kétségtelen érdeke az államnak is!

A legégetőbbek, s. erény véleményem szerint, a következők volnának:

1. Az adótörvények sürgős megváltoztatása olyként, hogy az adó, pótdadóval együtt, a jövedelemnek csak egy bizonyos részét képezhesse s bizonyos határt — progresszív kules szerint — túl ne léphessen. Addig is azonban, míg ez megtörténik, elkerülhetetlenül szükséges volna legalább a részvénytársaságok adójára vonatkozó 1916. évi utasítás 18. §. 1. pontjának azonnali érvénnyel való hatályon kívül helyezése.

2. A nyomasztó pénzhiany és ezzel kapcsolatban egész gazdasági életünk rákfénjének, az uszorkamatok megszüntetése. Lehetetlen be nem látni azt a sokoldalú kárt és pusztítást, melyet az immár polgárjogot nyert uszorkamat végez. Nemcsak következménye ez, hanem egyszersmind nagyrésztben előidézője is a pénzhianyoknak és az általános gazdasági pangásnak, amennyiben a magántőkét elvonja az azt közvetítő és forgató pénzügyintézetektől, visszatartja minden vállalkozástól és investíciótól, mert hiszen annak könnyebb, hasznosabb és adómentesebb jövedelmeztetése semmi más téren el nem érhető. De dolgozhat-e haszonnal egy vállalat, melynek üzemtőkéje után 28-30% kamatot kell fizetnie, vagy milyen nyereséggel kell hogy kalkuláljon az a kereskedő, akinek hasonló drága pénzt kell igénybe vennie? Ideig-óráig elvegetálhatnak, de megadóztatható jövedelmet aligha fognak még felmutathatni! Az államkincstár kára ennek révén kétszeres, mert nemcsak, hogy elesik az uszorkamatok képezte jövedelem utáni adótól, hanem ugyanezen uszorkamatok egyben tönkreteszik legbiztosabb és legkiadósabb adóalanyait is. Ez ellen pedig csak kétféle segítség létezik: külföldi kölcsön, vagy még inkább újabb bankjegykibocsátás révén megfelelő hitelek nyújtása. Ha ezen bankjegyek nem az állami szükségletek fedezésére lesznek felhasználva, hanem közvetlenül a Narodna Banka vagy egyéb pénzügyintézetek közvetítésével az arannyal teljesen egyenértékű fedezet ellenében — ingatlanok lekötése mellett — lesznek az ipar- és kereskedelemnek rendelkezésre bocsátva, úgy az bizonyára nem képezne valutánk értékét károsan befolyásoló inflációt s emellett a hitelek utáni jelenté-

keny kamatösszegeknek sem kellene a külföldre vándorolni.

Ha gazdasági életünk ezen súlyos kórokozói ellen a segítséget, meggyőződés szerint, a legerélyesebben követelni kellene, ugy ezek mellett jámbor óhajként az állami beruházások megindításának kívánságát akarom még csak megemlíteni. Bár ezen a téren középületek emelése, tisztviselő lakások építése, telepítések, utak, hidak, vasutak létesítése, ármentesítés és sok egyéb feladat révén rengeteg teendő vár megoldásra, az állam beruházási programja egyelőre ugyszólván a semmivel egyenlő. Igaz, hogy az ilyen beruházások az állami költségvetés további megterhelésével járnak, de viszont azok részben mint produktív befektetések közvetlenül is jövedelmezők, másrészt azonban közvetett uton, a kereseti alkalmak fokozásával, a lakosság teherbíró képességének növelése révén hozzák meg gyümölcsüket.

De vajjon vannak-e ezen kérdések annyira fontosak, hogy érdemes volna az érdekelt gyárosok és kereskedőknek azok megvitatására és az esetleg célravezetőnek ígérkező eljárás megindítására egy kis időt és fáradságot szentelni? S ha igen, ugy ki vegye magának ezen időt és fáradságot, valamennyi érdekelt-e, vagy talán ismét csak az a néhány önzetlen, lelkes, a köz érdekében fáradó ember, akik azonban a közvetlenül érdekelték példátlan közönnyössége folytán, egyszer csak belefognak fáradni a másokért való munkába?

Vagy pedig tartsunk Pató Pálékkal, gondolva: hej, ráérünk arra még!

Stagelschmidt József,
a Cigljana i gradj. pod. d. d.
igazgatója

Közgazdaság

Szovjetoroszország gazdasági föllendülése.

Számos cikkben és intervjuban mutattunk már arra a le nem tagadható tényre, hogy Oroszország nélkül Európa közgazdasági élete nem épülhet újra. Sem Oroszország nyersanyagait nem tudja Európa nélkülözni, sem orosz piac nélkül nem tudja az ipar békebeli nivóját elérni. Épen ezért nem lesz érdektelen egy pillantást vetnünk Oroszország gazdasági helyzetére.

Az ipar foglalkoztatása ez év február havában az üzemeknek körülbelül ötven százaléka dolgozott. A januári széntermelés 61.6 millió pud volt, a februári 61.4 millió. A naftaipar termelési indexe azonban kedvezőtlenebb. Mig januárban 27 ezer munkás 25 millió pudot termelt, februárban 29 ezer munkás csak 22 millió pudot. Ellenben állandó emelkedésben van a textilipar: a fonaltermelés egy százalékkal, nyersben hét százalékkal és készáru husz százalékkal gyarapodott. Ugyanez áll a gyapotiparról is: a fonal tizenhét százalékkal emelkedett.

Talán még nagyobb élénkség volt a kereskedelemben. Januárban 6959 kötést jelentettek összesen 65 millió aranyrubel értékben, a rövidebb februárban pedig már 7837 kötés történt 96 millió aranyrubel értékben. Igen élénk volt a tőzsde is, ahol a januári 138 millió aranyrubelnyi üzlettel szemben februárban 177 millió aranyrubel értékű üzletet kötöttek.

A külkereskedelem visszaeső tendenciát mutat. Mig decemberben a bevétel értéke 21.4 millió aranyrubel, a kivételé 35.5 millió aranyru-

bel, februárban ezek a számok leolvadtak 14.2, illetőleg 12.4 millió aranyrubelre. A kivétel csökkenésére a belföldi piac olyan módon reagált, hogy a buza ára pudonként 20-25 kopekkel esett, ami körülbelül 14-15 százaléknak felel meg.

A pénzforgalom március elsején 252 millió rubel volt cservonec értékben. A szovjetpénz forgalma február elsejétől március tizenegyedikéig 12.6 százalékról 3.6 százalékra leesett, ugy hogy a pénzügyi kormányzat reméli, hogy az értéktelen szovjetrubelket csakhamar kiszorítja a forgalomból a cservonec és az ujabban bevezetett ezüstpénz.

TŐZSDE

Április 7.

A beográdi tőzsde az ünnep miatt zárva volt.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 122 és fél, Budapest 00080, Newyork 573 és egy nyolcad, Milano 2500 és fél, Prága 1710, Wien 00080 és hétnyolcad, Szófia 410, Bukarest 295, Beograd 710, London 2489, Páris 3345.

Budapest. (Zárlat.) Dinár 950-965. Lei 395-410, Font 334900-344900, Lira 3455-3565, Dollár 77300-79600, Frank 4520-4650, Szokol 2295-2365, Osztrák korona 10860-11190, Napoleon 268600, Takarékkorona 114.

Az értékpapírpia.

(Árak 1000 koronákban - Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(89)	102
Magyar Ált. Hitel	(698)	745
Pesti Magy. Keresk.	(1580)	1750
Leszám. és Pénzv.	(102 1/2)	112
Pesti Hazai	(4900)	5475
Hermes váltóüzlet	(72)	76
Salgótarjáni	(782)	828
Rimamurányi	(161)	178
Égisz	(50)	57
Dél cukor	(700)	725
Horvát cukor	(1125)	1175

Mindazoknak, akik felejtették halottunk

Szóllóssy József

temetése alkalmával résztvételükkel nagy fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, különösen pedig a betegsegélyző egyletnek a kivonulásért, a Bencze-cég kárpitosainak, asztalosainak és szövönőknek a testületileg való megjelenésért ezuton fejezi ki köszönetét

a Szóllóssy-család.

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok

a „Menyasszony”-hoz

A tavaszi idényre való összes kézműipar-cikkeim már megérkeztek, és pedig: különféle **selymek, krep de sinek** minden színben, női- és különösen férfi **angol szövetek** ruha- és felöltőknek, valamint egyéb 627 tavaszi áruk. — Kedvező bevásárlás folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat versenynélküli napiáron adhatom el!

Nagy választék különféle maradékarukban a legolcsóbb árban. **Tisztviselőknek tetemes árengedmény!** Szabott árak! Szolid kiszolgálás!

Tisztelettel

PERA RADOVANOVITY

A „MENYASSZONY”-HOZ
VELIKIBESKEREK, ALEKSZANDROVA (FŐ) UTCA 1. SZ.

elárusító

Irodai munkákban jártas keresetlik, aki a magyar, szerb, német nyelvet szóban és írásban bírja.

Bencze Antal és Fia

659 műbutorgyára, Velikibeeskerek.

Két cipészsegéd,

férfimunkás, azonnal felvétetik.

Schäffer H.,

650 Vásártér.

Két jóházból való fiú

tanoncnak

660 felvétetik

Sztajkov Milos

fűszerkereskedésében Velikibeeskerek, Brigadira Risztitya (Aradáci) u.

Főmolnár,

aki e szakmában teljesen jártas, azonnali belépésre állást keres.

658 Cim a kiadóban.

Legolcsóbb

bevásárlási forrás

arany-, ezüstékszerek és antik tárgyakban

őzv. MESZNIK R.-nél

Gimnazijka (Gimnázium) utca 72. szám, bent az udvarban, vagy Dojkovity és Petrovacski üzleten keresztül. 639

Három hold

hereföld

(a város alatt) egész évi kaszálásra bérbeadó. - Cim

649 Léuayné

üzletében, a főpostával szemben.

ПОСЛА

Husvétii cukor

bor, szilvórium és mindenféle fűszeráru

a főrabbi felügyelete alatt kapható

Deutsch Márton

fűszerüzletében. Zsitni trg.

Telefon 86. 662 Telefon 86.

Figyelem! Figyelem!

Alkalmi vétel

a „Harisnya király”-nál!

Régi szokásához híven, mint minden évben, ugy az idén is mindennemű divatcikkkel dusan felszerelt áruházában apr. 1 től nagy husvétii vásár vette kezdetét. - Versenyen kívüli árak! - Mindenkinek saját érdeke, hogy probavásárlást tegyen.

Tisztelettel 663

Potven György, a „Harisnya király”-hoz.

Megérkeztek a tavaszi és nyári nőikalap - ujdonságok!

Dus választék a legújabb kalap- és ruhadíszekben! Renoválást, festést és átvarrást jutányos áron eszközöl 634

Kartyéné Tolvay Laura

nőidivatteme, Velikibeeskerek, Alekszandrova (Fő) utca.

Egy közép nagyságu

pénzszekrény

(Wertheim-kassza) és 2 drb íróasztal eladó.

621 Cim a kiadóhivatalban.

Kereskedők figyelmébe!

A vasuti állomásokon egyedül jogosított hirdetések felvételére

BAT R.-T.

Beeskerekii képviselő: Petrogradska (Melencei) u. 23., naponta d. e. 10-től d. u. 4 óráig. 617